Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru, judecător Olga Boțan
Dosarul nr. 2r-2669/24 (2-24075802-02-2r-09102024)

D E C I Z I E

12 mai 2025 mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții de Apel Centru

În componența:
Președintele completului, judecătorul Ana Panov
Judecătorii Lucia Bagrin și Diana Corlăteanu

examinând fără participarea părților, recursul declarat de SRL ,,Integra Unic", Bănăruc Eduard și Bănăruc Illa, reprezentați de avocatul Grosu Adrian,

împotriva încheierii Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 15 iulie 2024, prin care s-a admis cererea de asigurare a acțiunii,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de SRL ,,Status Stroy", reprezentată de avocatul Pascal Iuliana împotriva SRL ,,Integra Unic", Bănăruc Eduard și Bănăruc Illa cu privire la rezoluțiunea acordului nr. 7 de modificare a contractului de societate civilă, cu repunerea părților în poziția inițială,

A C O N S T A T A T:

Circumstanțele cauzei:

La 9 iulie 2024, SRL ,,Status Stroy", reprezentată de avocatul Pascal Iuliana a depus cerere de chemare în judecată împotriva SRL ,,Integra Unic", Bănăruc Eduard și Bănăruc Illa cu privire la rezoluțiunea acordului nr. 7 de modificare a contractului de societate civilă, cu repunerea părților în poziția inițială.

Ulterior, la 12 iulie 2024, prin intermediul Secției evidență și documentare procesuală a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, avocatul Pascal Iuliana, în interesele SRL ,,Status Story", a depus cerere cu privire la asigurarea acțiunii, solicitând aplicarea sechestrului pe bunul imobil cu nr. cadastral *****, al complexului *****

În motivarea cererii de asigurare a acțiunii, a susținut că la 16 iunie 2020 între Bănăruc Eduard, Bănăruc Illa, SRL „Status Stroy” și SRL „Integra Unic” a fost încheiat contractul de societate civilă complexul „Integra-Stroy” nr. 3003, iar obligațiile părților incluse în contractul de societate civilă au fost repartizate în felul următor: **participantul 1 și participantul 2 (SRL „Integra Unic” și Bănăruc Eduard/Bănăruc Illa) se obligă să depună următoarele contribuții:** să-și onoreze toate obligațiile prevăzute în contractele de vânzare-cumpărare a terenurilor, care sunt obiect al acestei societăți civile, fără a admite, sub proprie răspundere, posibilitatea aplicării unor restricții asupra lor pentru neonorare, și fără a pune sub riscul neexecutării contractului de către Participantul 3 (SRL „Status Stroy”), - să pună la dispoziția participantului 3 dreptul temporar, condiționat și revocabil de folosință asupra terenurilor, în condițiile prevăzute de prezentul contract, în vederea construcției obiectului de către participantul 3; - să transmită, gratuit, prin contract autentificat notarial, după finalizarea lucrărilor concomitent cu darea în exploatare a obiectului, dreptul de proprietate asupra terenului cadastral *****, participantului 3; - să transmită participantului 3 toate documentele, actele și împuternicirile necesare pentru efectuarea lucrărilor de proiectare și construcție, lucrărilor de desființare și construcție, precum și să permită accesul pe teren a tehnicii/utilajului de construcție, angajaților și altor specialiști subcontractați ai participantului 3. **În vederea executării prezentului contract, participantul 3 se obligă** să depună următoarele contribuții: - să participe personal, să gestioneze, să finanțeze și să acopere toate costurile necesare pentru elaborarea, avizarea, verificarea și aprobarea documentației de proiect, obținerea tuturor actelor permisive și avizelor necesare proiectării și construcției; - să participe personal, să gestioneze și să acopere toate costurile necesare pentru desființarea/demolarea construcțiilor existente și construirea obiectului conform documentației de proiect aprobate; - să elaboreze documentația necesară și să perfecteze actele de dare în exploatare a obiectului; - să înregistreze în Registrul bunurilor imobile construcțiile viitoare și drepturile de proprietate asupra imobilelor construite, pentru fiecare parte separat, conform condițiilor prezentului contract; - să asigure toate procedurile și să suporte toate cheltuielile ce țin de autentificarea notarială a prezentului contract, a modificărilor la el și a oricăror alte acte aferente, care necesită autentificare sau legalizare notarială.

A indicat că, până în prezent la contractul de societate civilă nr. 3003 au fost anexate 7 acorduri suplimentare, iar conform contractului de societate civilă complexul „Integra-Stroy” nr. 3003 din 16 iunie 2020, lucrările aferente centrului comercial, urmau a fi realizate de către SRL „Status Stroy”, însă prin acordul nr. 7 din 7 octombrie 2022 SRL „Integra Unic” a preluat unele din obligațiile SRL „Status Stroy”.

Astfel, prin acordul nr. 7 de modificare a contractului de societate civilă complexul ,,Integra- Stroy” nr. 3003 din 16 iunie 2020, semnat la 7 octombrie 2022, pct. 1, s-a dispus modificarea contractului de societate civilă complexul ,,Integra-Stroy” nr. 3003 din 16 iunie 2020, după cum urmează: 1.1. se modifică punctul 1.3. al contractului și se expune în următoarea redacție: „1.3. Părțile au convenit că realizarea obiectivelor prezentului contract urmează a fi finalizate de către Participantul 1 după cum urmează: darea în exploatare a bunului imobil complexul ,,Integra-Stroy”, situat în mun. Chișinău, bd. Dacia nr. 14/1, va fi nu mai târziu de 1 noiembrie 2022; lucrările de construcție interioare vor fi finalizate până la 31 decembrie 2022, iar lucrările de construcție exterioare vor fi finisate până la 1 aprilie 2023. Acest termen poate fi prelungit de către părți prin semnarea unui acord în scris autentificat notarial.” Totodată, punctul 1.3. al acordului nr. 7 din 7 octombrie 2022 prevede modificarea punctului 2.8. al contractului și se expune în următoarea redacție: „2.8. Participantul 1 va avea obligația de a finisa construcția cu efectuarea următoarelor lucrări de construcție și finalizarea: - de a amenaja și a asigura cale de acces în subsol conform proiectului; - de a instala ferestrele și ușile pe întreg perimetrul clădirii, cu excepția celor care deja există; - de a instala două ascensoare unul pentru pasageri și altul pentru mărfuri; de a instala marmora și granit pe pereții și podelele din holuri și scărilor interioare; - de a asigura iluminarea clădirii pe exterior; - de a asigura conectarea la tensiune înaltă din raportul a 80 kW/h pentru fiecare etaj.”

A menționat că, până în prezent aceste obligațiuni contractuale nu au fost executate de către SRL „Integra Unic”, astfel în circumstanțele date participantul nr. 3 - SRL „Status Stroy” este prejudiciat din motivul inacțiunilor celorlalte părți, cu atât mai mult, că în schimbul acestor servicii SRL „Status Stroy” a cedat lui Bănăruc Eduard *****., în acest sens asumându-și pe deplin obligația de a achita lucrările de contracție interioare ce trebuiau a fi finalizate la 31 decembrie 2023.

În acest sens a mai susținut că, acest fapt a fost prevăzut la pct. 2.1. al acordului nr. 7, și anume: „Punctul 3.2. din contractul de societate civilă complexul ,,Integra-Stroy” nr. 3003 din 16 iunie 2020 se completează cu următoarea frază: *„se include: spațiu comercial format din bunul imobil viitor - încăperea nr. 4, cu suprafața de *****, cota condominiu-11,02%, conform schiței anexate și se transmite Participantului 2”*

A notat că, valoarea acțiunii este una considerabilă, or, spațiu comercial format din bunul imobil viitor - încăperea nr. 4, cu suprafața de ***** al complexului ,,Integra-Stroy”, situat în mun. *****, cota condominiu - 11,02%, a fost transmisă participantului 2 - Bănăruc Eduard / Bănăruc Illa de SRL „Stroy”, ultima este prejudiciată.

Reieșind din faptul că, participantul 2 a primit acest spațiu de 709,51, iar în

schimb nu și-a onorat obligațiunile m.p. conform acordului nr. 7, astfel participantul 3 - SRL „Status Stroy” este in situația în care nici nu dispune de spațiul său de *****, nici nu beneficiază de condițiile prevăzute de către acordul nr. 7 și de contract, deoarece participantul 2 nu își onorează obligația de a finisa lucrările de construcție interioare ce trebuiau a fi finalizate la 31 decembrie 2023.

Din aceste circumstanțe consideră necesară aplicarea măsurii de asigurare a acțiunii întru evitarea creării condițiilor favorabile pentru neexecutarea hotărârii judecătorești, or, faptul acționării cu rea-credință a participantului 2 Bănăruc Eduard/ Bănăruc Illa se confirmă prin faptul, că ultimii nu mai contactează, nu au finalizat lucrările de construcții interioare până la 31 decembrie 2023, fapt ce denotă eschivarea acestora și riscul real de a fi în imposibilitate de a fi repuse părțile în poziția inițială, cu restituirea spațiului de 709.51 m.p., cu nr. cadastral *****.

Or, măsura de asigurare a acțiunii are un caracter provizoriu, impunând anumite limite exercițiului drepturilor pârâtului cu privire la anumite bunuri, fiind instituită în scopul evitării producerii unor pagube drepturilor reclamantului, care pot fi provocate prin tergiversarea procesului judiciar și imposibilitatea punerii în executare a eventualului act judecătoresc de admitere a acțiunii, obiectul și valoarea acțiunii, motiv pentru care consideră necesară aplicarea măsurii de asigurare a acțiunii, prin aplicarea sechestrului pe bunul imobil cu nr. cadastral *****, cu suprafața ***** al complexului SRL „Integra – Stroy”, situat în mun. *****

A explicat că, reieșind din cele menționate supra, consideră că, au demonstrat pe deplin existența unui risc real de a fi înstrăinat acest bun imobil de neexecutare a hotărârii judecătorești favorabile reclamantului. Or, aplicarea măsurii de asigurare - sechestrul pe bunul imobil cu nr. cadastral *****, cu suprafața ***** al complexului „Integra Stroy”, situat în mun. *****, este necesară și urmărește un scop legitim în circumstanțele în care participantul 2- Bănăruc Eduard/Bănăruc lila nu și-a respectat obligația de finisare a lucrărilor de construcție interioare ce trebuiau până la 31 decembrie 2023, conform acordului nr. 7 din 7 octombrie 2022 încheiat între Bănăruc Eduard, Bănăruc Illa, SRL „Status Stroy” și SRL „Integra Unic.

În final, a solicitat asigurarea acțiunii prin aplicarea sechestrului pe bunul imobil cu nr. cadastral *****, cu suprafața de 709, 51 m.p. amplasat la etajul E1, al complexului „Integra Stroy”, situat în mun. *****

Prin încheierea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 15 iulie 2024 a fost acceptată spre examinare cererea de chemare în judecată depusă de avocatul Pascal Iuliana, în interesele SRL „Status Story” împotriva SRL „Integra Unic”, Bănăruc Eduard și Bănăruc Illa privind rezoluțiunea acordului nr. 7 de modificare a

contractului de societate civilă cu repunerea părților la poziția inițială, în procedura contencioasă.

Poziția instanței de fond:

Prin încheierea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 15 iulie 2024 a fost admisă cererea SRL „Status Story”, reprezentată de avocatul Pascal Iuliana cu privire la asigurarea acțiunii. S-a aplicat sechestru pe bunul imobil cu nr. cadastral *****, situat în mun. *****

Solicitarea recurentului:

Nefiind de acord cu soluția primei instanțe, la 13 august 2024, SRL „Integra Unic”, Bănăruc Eduard și Bănăruc Illa, reprezentați de avocatul Grosu Adrian a declarat recurs împotriva încheierii Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 15 iulie 2024, solicitând admiterea recursului, casarea încheierii instanței de fond, cu pronunțarea unei noi decizii de respingere a cererii de asigurare a acțiunii.

Argumentele recurentului:

În argumentarea cererii de recurs, recurenții au invocat că, încheierea contestată este neîntemeiată și urmează a fi anulată, deoarece recurenții sunt proprietarii mai multor bunuri imobile(încăperi izolate) din construcție (centru comercial) cu nr. cadastral *****amplasat în mun. *****, iar centrul comercial a fost construit ca urmare a parteneriatului și aporturilor aduse de SRLȘ „Integra Unic”, Bănăruc Eduard, Bănăruc Illa și SRL „Status Stroy”, în baza contractului de societate civilă din 16 iunie 2020.

Inițial, lucrările aferente centrului comercial urmau a fi realizate de SRL „Status Stroy”, însă prin acordul nr. 7 din 7 octombrie 2022, SRL „Integra Unic” a preluat o parte din obligațiile SRL „Status Stroy”, în ceea ce privește lucrările aferente centrului comercial, restul lucrărilor urmând a fi terminate de SRL „Status Stroy”, conform obligațiilor asumate prin contractul de societate civilă.

Conform acordului nr.7 părțile au modificat acordul nr. 4 la contractul de societate civilă, prin care SRL „Status Stroy” a transmis lui Eduard Bănăruc și Bănăruc Illa spațiul comercial format din bunul imobil viitor – încăperea cu nr. 4, cu suprafața de *****., cu nr. cadastral *****, asupra căryia a fost aplicat sechestru într-un final.

A menționat că, la emiterea încheierii a fost încălcată competența jurisdicțională funcțională, deoarece cererea de chemare în judecată nu urmează a fi judecată în instanța judecătorească în procedură civilă, iar judecătorul urma să refuze primirea cererii (art.169 alin. (1) lit. a) Cod de procedură civilă), or, arbitrajul reprezintă o modalitate de soluționare alternativă a litigiilor, fiind un organ jurisdicțional distinct de instanțele de judecată.

Aici, contrar clauzelor contractului de societate civilă și prevederilor Codului de procedură civilă, instanța de judecată a primit spre examinare cererea de

chemare în judecată cu încălcarea competenței jurisdicționale funcționale, fapt ce violează dreptul la un proces echitabil. Or, pct. 15.2 din contract indică expres că, părțile vor încerca să soluționeze orice dispută ce rezultă din prezentul contract, pe cale amiabilă, de comun acord. Orice astfel de dispute, controversă sau pretenție apărută din prezentul contract și orice modificări ulterioare ale acestuia, inclusiv dar fără limitare la încheierea, validitatea, opozabilitatea, interpretarea, executarea, încălcarea sau încetarea acestuia, ce nu pot fi soluționate amiabil în termen de cel mult 30 de zile calendaristice de la data apariției acestora, vor fi transmise spre soluționare la Curtea de Arbitraj Comercial Internațional de pe lângă Camera de Comerț și Industrie a Republicii Moldova, conform Regulamentului acestei Curți.

La caz, reclamanta invocă neexecutarea contractului de societate civilă,, or, acordul nr. 7 este parte componentă a acestuia, iar pct. 15.2 din contract prevede că, orice modificări ulterioare, vor fi supuse soluționării în arbitrajul instituțional.

În asemenea circumstanțe, prima instanță nu este competentă să judece cauza, aceasta nu deține nici competența aplicării măsurilor de asigurare. La fel, lipsesc condițiile pentru aplicarea sechestrului.

Intimata nu și-a valorificat dreptul de a depune referință asupra cererii de recurs declarată, deși a fost expediată pentru cunoștință cererea de recurs declarată de recurenți.

Termenul de declarare a recursului:

În corespundere cu art. 425 Cod de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

Din actele cauzei rezultă că încheierea contestată a fost pronunțată la 15 iulie 2025, însă date referitor la recepționarea și expedierea acesteia lipsesc.

Astfel, recursul declarat la 13 august 2024 de SRL „Integra Unic”, Bănăruc Eduard și Bănăruc Illa, reprezentați de avocatul Grosu Adrian împotriva încheierii Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 15 iulie 2024 se consideră depus în termen.

Aprecierea instanței de recurs:

Analizând legalitatea şi temeinicia încheierii contestate, prin prisma argumentelor invocate în cererea de recurs şi a materialelor din dosar, Colegiul civil, comercial şi de contencios administrativ al Curţii de Apel Centru consideră recursul neîntemeiat şi care urmează a fi respins, din următoarele motive.

În conformitate cu art. 426 alin. (3) Cod de procedură civilă, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 2 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza copiei certificate sau electronice a dosarului, pe baza recursului şi a referinței la recurs, fără examinarea admisibilității şi fără participarea părţilor.

Conform art. 427 lit. a) Cod de procedură civilă, instanţa de recurs după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul şi să

menţină încheierea.

În acord cu art. 174 Cod de procedură civilă, la cererea participanților la proces, judecătorul sau instanța dispune în aceeași zi aplicarea sau neaplicarea măsurilor de asigurare a acțiunii. Asigurarea se admite în orice fază a procesului până la etapa în care hotărârea judecătorească devine definitivă, în cazul în care neaplicarea măsurilor de asigurare a acțiunii ar face imposibilă executarea hotărârii judecătorești.

Norma cuprinsă la art. 175 alin. (1) lit. a) Cod de procedură civilă reglementează că, în vederea asigurării acţiunii, judecătorul sau instanţa este în drept: să pună sechestru pe bunurile sau pe sumele de bani ale pârâtului, inclusiv pe cele care se află la alte persoane;

Iar, conform alin. (2) din norma menționată, judecătorul sau instanţa dispune, la cererea participanţilor la proces, aplicarea şi a altor măsuri de asigurare a acţiunii care să corespundă scopurilor specificate la art.174. Pot fi admise concomitent mai multe măsuri de asigurare a acţiunii dacă valoarea bunurilor sechestrate nu depăşeşte valoarea acţiunii.

În corespundere cu art. 177 alin. (1) Cod de procedură civilă, în cererea de asigurare a acțiunii se indică motivele și circumstanțele pentru care se solicită asigurarea acțiunii.

În acest context, Colegiul judiciar notează că, asigurarea acțiunii civile constă dintr-o totalitate de măsuri silite temporare, dispuse de către judecător sau instanța de judecată la solicitarea părții interesate, menite să garanteze executarea efectivă a unei hotărâri judecătorești definitive și aceste măsuri au următoarele particularități: sunt urgente; au un caracter temporar; au drept scop apărarea drepturilor patrimoniale ale solicitantului; urmează să fie în concordanță cu obiectul acțiunii.

Prin urmare, indiferent de forma aplicabilă, măsura asiguratorie ține de substanța obiectului acțiunii, judecătorul urmând să o dispună doar în cazul în care, în mod plauzibil, se afirmă un risc al unei eventuale imposibilități de executare, sarcina probațiunii întru aplicarea măsurii de asigurare fiind pusă pe seama solicitantului, care urmează să prezinte probe pertinente și să justifice necesitatea asigurării acesteia, iar aprecierea pericolului ținut de substanța obiectului acțiunii este la latitudinea instanței de judecată.

La caz, instanța de recurs remarcă că, pentru a dispune aplicarea măsurilor de asigurare a acțiunii nu este suficientă acceptarea spre examinare a cererii, ci este necesar ca judecătorul sau instanța de judecată să stabilească, în baza probelor și argumentelor prezentate de reclamant, că neluarea unor astfel de măsuri ar putea face imposibilă executarea hotărârii judecătorești.

În această ordine de idei, Colegiul civil reține că, stabilirea oricărei restricții față de pârât, prin măsurile de asigurare a acțiunii, se permite doar în cazuri excepționale, în baza unor temeiuri expres prevăzute de Codul de procedură civilă.

Colegiul judiciar relevă că, la pronunțarea încheierii privind aplicarea măsurilor de asigurare sau neaplicarea acestora, judecătorul urmează să verifice: raționalitatea și temeinicia cerințelor solicitantului despre aplicarea măsurilor de asigurare; probabilitatea cauzării unui prejudiciu solicitantului în cazul neaplicării măsurilor de asigurare; dacă există pericolul in mora (pericol de dispariție, degradare, înstrăinare, risipire a bunului sau proastă administrare); asigurarea unui echilibru între părțile cointeresate; preîntâmpinarea atingerii intereselor publice sau a intereselor unor terți în cazul aplicării măsurilor de asigurare; în ce măsură modalitatea de asigurare a acțiunii solicitate este în corelație cu obiectul acțiunii înaintate și dacă aceasta va asigura realizarea de facto a scopului măsurilor de asigurare.

Analizând încheierea supusă recursului, materialele cauzei, motivele invocate de recurent, Colegiul judiciar constată că instanța de fond corect a reținut starea de fapt și a aplicat cadrul legal situației.

Astfel, instanța de recurs notează că, obiectul litigiului dedus judecății îl constituie rezoluțiunea acordului nr. 7 de modificare a contractului de societate civilă, cu repunerea părților în poziția inițială, iar obiectul acestui acord se referă la bunul imobil cu nr. cadastral *****, al complexului *****”, situat în mun. *****

Prin cererea de asigurare a acțiunii, SRL „Status Story”, reprezentată de avocatul Pascal Iuliana a solicitata aplicarea sechestrului pe bunul imobil cu nr. cadastral *****, cu suprafața de *****., amplasat la E1, al complexului *****”, situat în mun. *****

Colegiul civil reține că, prima instanță corect a ajuns la concluzia de a admite cererea SRL „Status Story”, reprezentată de avocatul Pascal Iuliana privind aplicarea măsurilor asiguratorii, prin aplicarea sechestrului asupra bunului imobil cu nr. cadastral *****, situat în mun. *****, până la examinarea fondului cererii de chemare în judecată, or, oportunitatea și necesitatea instituirii măsurilor de asigurare se confirmă prin existența riscului imposibilității punerii în executare a eventualei hotărâri judiciare de admitere a acțiunii, manifestat prin pericolul de înstrăinare a bunului imobil litigios.

Instanța de fond, adoptând soluția respectivă, a reieșit din obiectul acțiunii, circumstanțele cauzei, natura pretențiilor formulate, comportamentul pârâților, și urmare a acestor date, corect a concluzionat asupra existenței unui risc de a nu fi executată eventuala hotărâre. Or, în speță, există un pericol real şi iminent de imposibilitate a executării eventualei hotărâri judiciare de admitere a acțiunii, din cauza înstrăinării bunului imobil litigios.

Astfel, la caz, măsurile de asigurare sunt proporționale, adică ingerințele în drepturile pârâților/recurenților sunt echilibrate într-o măsură rezonabilă de protecția anticipată a drepturilor reclamantului/intimat, scopul acestora fiind de a conserva o anumită situație legală sau de fapt pentru a proteja drepturile părții interesate.

Prin urmare, Colegiul respinge ca nefondate argumentele invocate de recurenți cu privire la netemeinicia aplicării măsurilor de asigurare a acțiunii, or, prima instanță nu a acționat arbitrar ci, având la bază prevederile legale, a instituit o măsură provizorie, de limitare temporară, urmărind scopul conservării patrimoniului, pentru a asigura executarea eventualei hotărâri judecătorești.

Distinct de opinia recurentului precum că, prima instanță nu este competentă să judece cauza și că, aceasta nu deține nici competența aplicării măsurilor de asigurare, deoarece pct. 15.2 din contractul de societate civilă prevede că, orice modificări ulterioare, vor fi supuse soluționării în arbitrajul instituțional și respectiv, judecătorul urma să refuze primirea cererii, prin prisma art.169 alin. (1) lit. a) Cod de procedură civilă).

Într-adevăr pct. 15.2 din contract indică că, părțile vor încerca să soluționeze orice dispută ce rezultă din prezentul contract, pe cale amiabilă, de comun acord. Orice astfel de dispute, controversă sau pretenție apărută din prezentul contract și orice modificări ulterioare ale acestuia, inclusiv dar fără limitare la încheierea, validitatea, opozabilitatea, interpretarea, executarea, încălcarea sau încetarea acestuia, ce nu pot fi soluționate amiabil în termen de cel mult 30 de zile calendaristice de la data apariției acestora, vor fi transmise spre soluționare la Curtea de Arbitraj Comercial Internațional de pe lângă Camera de Comerț și Industrie a Republicii Moldova, conform Regulamentului acestei Curți.

Altfel spus, înainte sau după apariția litigiului, inclusiv în timpul soluționării acestuia de către instanța de judecată, părțile pot conveni în scris să supună arbitrajului respectivul litigiu printr-o convenție de arbitraj. Competența arbitrajelor este stabilită evaziv în art. 7 al Legii nr. 23/2008.

Iar, dacă se încalcă regulile competenței generale contractuale și reclamantul se adresează în instanța de judecată în pofida clauzei de arbitraj, judecătorul nu poate aplica nici art. 169 lit. a) Cod de procedură civilă și nici art. 170 alin. (1) lit. a) și b) Cod de procedură civilă, *pentru că este eronată refuzarea sau restituirea cererii de chemare în judecată. Dacă cererea nu are alte carențe și este acceptată, atunci judecătorul la faza de pregătire a cauzei pentru dezbateri judiciare va reacționa în funcție de opinia pârâtului. Dacă pârâtul tace sau chiar expres indică acordul pentru examinarea cauzei în judecată și nu în arbitraj, atunci convenția de arbitraj nu mai produce efecte*.

Or, art. 9 alin. (1) al Legii nr. 23/2008 prevede că, instanța de judecată unde este intentată acțiunea privind litigiul care constituie obiectul unei convenții de arbitraj, *la solicitarea unei părți făcută nu mai târziu de prima sa declarație asupra fondului litigiului, scoate cererea de pe rol şi trimite litigiul spre soluționare în arbitraj, cu excepția cazului în care instanța de judecată constată că acea convenție este nulă, nevalabilă sau nesusceptibilă de executare.*

Din norma sus citată rezultă că, instanța de judecată unde este intentată acțiunea privind litigiul care constituie obiectul unei convenții de arbitraj: la solicitarea unei părți (atât reclamantul, cât şi pârâtul); făcută nu mai târziu de prima sa declarație asupra fondului litigiului (nu mai târziu de explicațiile reclamantului făcute nemijlocit sau prin reprezentant în ședință de judecată ori de explicațiile pârâtului făcute nemijlocit sau prin reprezentant în ședință de judecată); scoate cererea de pe rol, cu excepția cazului în care instanța de judecată constată că acea convenție este nulă, nevalabilă sau nesusceptibilă de executare.

În acest context urmează de menționat că, sintagma din norma juridică citată în art.9 din lege, şi anume – „*trimite litigiul spre soluționare în arbitraj*" nu corespunde normelor generale procesuale, în special principiului disponibilității. Şi întrucât Cod de procedură civilă nu prevede ca instanța de judecată să trimită cauza în arbitraj, cererea se scoate de pe rol şi doar va explica părților că acestea sunt în drept să se adreseze în arbitraj. *Se va avea în vedere că, în cazul existenței clauzei arbitrale, lipsa competenței instanței de judecată este relativă întrucât pe lângă existența clauzei*: ***- aceasta trebuie invocată; - invocarea trebuie făcută nu mai târziu de începerea dezbaterilor în fond***. Se atenționează instanțele că în cazul depășirii acestui termen ea va rămâne fără efect, excepție constituind situația în care partea a avut un motiv obiectiv de a nu o invoca şi a invocat-o imediat după ce motivul a încetat să existe, o condiție fiind ca convenția arbitrală să fie valabilă.

Prin prisma Hotărârii Plenului Curții Supreme de Justiție nr. 2 din 30 martie 2015, se notează că, grație accesului liber la justiție, oricine se poate adresa în instanța de judecată competentă, indiferent dacă la faza intentării procesului civil se va depista sau nu clauza arbitrată în actele anexate la cererea de chemare în judecată. Se atenționează instanțele de judecată că în astfel de cazuri cererea de chemare în judecată nu se restituie (aplicarea art.170 alin.(1) lit. a) sau b) sau art.169 alin.(1) lit. a) Cod de procedură civilă fiind totalmente nelegitimă). O astfel de cerere va putea fi scoasă de pe rol în condițiile art.9 al Legii nr.23 din 22 februarie 2008 (lege mai nouă), care diferă după conținut de art.267 lit. e) Cod de procedură civilă. Astfel, nu se va aplica sintagma din art.267 lit. e) Cod de procedură civilă „până la examinarea cauzei în fond pârâtul a ridicat obiecții împotriva soluționării litigiului în judecata", ci prevederea art.9 al Legii nr.23 din

22 februarie 2008 „la solicitarea unei părți făcută nu mai târziu de prima sa declarație asupra fondului litigiului”.

Astfel, soluția adoptată de instanța de fond prin încheierea contestată este compatibilă cu respectarea garanțiilor unui proces echitabil, în sensul prevederilor art. 6 § 1 CEDO, care statuează că orice persoană are dreptul la judecarea în mod echitabil, în mod public şi într-un termen rezonabil a cauzei sale, de către o instanță independentă şi imparțială, instituită de lege, care va hotărî fie asupra încălcării drepturilor şi obligațiilor sale cu caracter civil.

Adițional, principiul disponibilității reglementat de art. 27 alin.(1) Cod de procedură civilă indică la afirmarea disponibilității în drepturi în posibilitatea participanților la proces, în primul rând a părților, de a dispune liber de dreptul subiectiv material sau de interesul legitim supus judecății, precum şi de a dispune de drepturile procedurale, de a alege modalitatea şi mijloacele procedurale de apărare.

Colegiul civil reține că, prin prisma art. 6 § 1 din Convenția Europeană, precum și prin prisma jurisprudenței Curții Europene, dreptul de acces la justiție poate implica limitări, inclusiv de ordin procedural, cât timp acestea sunt rezonabile și proporționale cu scopul urmărit.

În contextul celor expuse, instanța de fond era în drept, la primirea cererii de chemare în judecată de a soluționa cererea privind aplicarea măsurilor de asigurare, deoarece *în cazul existenței clauzei arbitrale, lipsa competenței instanței de judecată este relativă întrucât pe lângă existența clauzei* ***aceasta trebuie invocată şi invocarea trebuie făcută nu mai târziu de începerea dezbaterilor în fond***, or, la caz aceasta nu a fost invocată și nici nu a fost stabilită ședința de judecată de pregătire a dezbaterilor judiciare.

Se reține în subsidiar că, măsurile de asigurare a acțiunii nu privează proprietarul de dreptul de proprietate asupra bunurilor sale, ci doar instituie restricții privind înstrăinarea acestora altor persoane. Aplicarea măsurilor de asigurare a acţiunii nu perturbă posesia şi deținerea bunurilor de către proprietar, are un caracter temporar şi are ca scop apărarea drepturilor patrimoniale ale solicitantului.

În finalitatea celor expuse, Colegiul reține că, în speță, sunt întrunite exigențele de necesitate și rezonabilitate a măsurilor de asigurare.

Pe cale de consecință, Colegiul judiciar consideră că prima instanță având în susținere cadrul legal aplicabil speței, corect a ajuns la concluzia de a admite cererea depusă de SRL „Status Story”, reprezentată de avocatul Pascal Iuliana cu privire la aplicarea măsurilor de asigurare a acțiunii.

Din considerentele menționate şi având în vedere că, nu au fost constatate careva temeiuri de fapt şi de drept, doveditoare a ilegalității încheierii contestate şi

care ar duce la casarea acesteia, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curţii de Apel Centru conchide de a respinge recursul ca neîntemeiat şi de a menține încheierea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 15 iulie 2024, prin care a fost admisă cererea cu privire la aplicarea măsurilor de asigurare a acțiunii.

Respingând recursul, instanța de recurs pune în evidență faptul că, CtEDO a relevat în jurisprudența sa constantă, rezultând din prevederile art.6 § 1 CEDO că nu se impune motivarea în detaliu a unei decizii prin care o instanță de recurs, întemeindu-se pe dispoziții legale specifice, respinge recursul declarat împotriva sentinței pronunțate de o instanță inferioară, ca fiind lipsit de șanse de succes (*cauza Rebait şi alții contra Franței, Comisia Europeană a Drepturilor Omului, 25 februarie 1995, nr.26561/1995*).

Subsecvent, instanța de recurs relevă că potrivit jurisprudenței CtEDO, recursurile trebuie să fie efective, capabile să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, să posede puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri (*cauza Purcell vs Irlandei, 16 aprilie 91*), pe când în recursul declarat, asemenea aspecte nu se regăsesc.

În conformitate cu art. 425, 427 lit. a) și 428 ale Codului de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curţii de Apel Centru

D E C I D E:

Se respinge recursul declarat de SRL „Integra Unic”, Bănăruc Eduard și Bănăruc Illa, reprezentați de avocatul Grosu Adrian.

Se menține încheierea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 15 iulie 2024.

Decizia este irevocabilă din momentul emiterii.

Președintele completului,
judecătorul Ana Panov

Judecătorii Lucia Bagrin

Diana Corlăteanu